



SVEA HOVRÄTT
Avdelning 08
Rotel 0802

DOM
2022-11-17
Stockholm

Mål nr
B 3339-21

Sid 1 (10)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts dom den 18 februari 2021 i mål nr B 12890-19, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 6)

Klagande (Åklagare)

Kammaråklagarna Carl Asterius och Johan Bäckström
Ekobrottsmyndigheten
Andra ekobrottskammaren i Stockholm

Motpart (Tilltalad)

JOHAN Stephan Bergsgård, 19700413-6276
Frihetsberövande: Intagen i kriminalvårdsanstalt
Thaliavägen 34
167 71 Bromma

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Conny Cedermark
ASTRA ADVOKATER KB
Drottninggatan 98
111 60 Stockholm

SAKEN

Grovt skattebrott m.m.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten fastställer tingsrättens dom.
2. Conny Cedermark får ersättning av staten med 118 507 kr. Av beloppet avser 90 846 kr arbete, 3 960 kr tidspillan och 23 701 kr mervärdesskatt. Staten ska stå för denna kostnad.

Dok.Id 1868833

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 670 90 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts dom den 18 februari 2021 i mål nr B 12890-19, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 6)

Klagande (Åklagare)

Kammaråklagarna Carl Asterius och Johan Bäckström
Ekobrottsmyndigheten
Andra ekobrottskammaren i Stockholm

Motpart (Tilltalad)

Sven ULF Göran Dahlberg, 19790404-2079
Ingemarsgatan 8 Lgh 1302
113 54 Stockholm

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Magnus Rydberg
Setterwalls Advokatbyrå AB
Box 1050
101 39 Stockholm

SAKEN

Medhjälp till grovt skattebrott

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten fastställer tingsrättens dom.
 2. Magnus Rydberg får ersättning av staten med 125 870 kr. Av beloppet avser 98 056 kr arbete, 2 640 kr tidspillan och 25 174 kr mervärdesskatt. Staten ska stå för denna kostnad.
-

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts dom den 18 februari 2021 i mål nr B 12890-19, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 6)

Klagande (Åklagare)

Kammaråklagarna Carl Asterius och Johan Bäckström
Ekobrottsmyndigheten
Andra ekobrottskammaren i Stockholm

Motpart (Tilltalad)

Edward ALEXANDER Ernstberger, 19860402-0191
Frihetsberövande: Intagen i kriminalvårdsanstalt
Sjöstigen 2 B
181 62 Lidingö

Ombud och offentlig försvarare: Jur.kand. Carl-Johan Malmberg
LEX Advokatbyrå HB
Box 5305
102 47 Stockholm

SAKEN

Grovt skattebrott m.m.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten fastställer tingsrättens dom.
 2. Carl-Johan Malmberg får ersättning av staten med 85 300 kr. Av beloppet avser 57 680 kr arbete, 10 560 kr tidsspillan och 17 060 kr mervärdesskatt. Staten ska stå för denna kostnad.
-

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts dom den 18 februari 2021 i mål nr B 12890-19, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 6)

Klagande (Åklagare)

Kammaråklagarna Carl Asterius och Johan Bäckström
Ekobrottsmyndigheten
Andra ekobrottskammaren i Stockholm

Motpart (Tilltalad)

DAVID Adrian Persson Rothman, 19800531-0050
Frihetsberövande: Intagen i kriminalvårdsanstalt
c/o Anstalten Halmstad
Lannavägen 3
302 41 Halmstad

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Thomas Olsson
Fria Advokater KB
Box 12706
112 94 Stockholm

SAKEN

Grovt skattebrott m.m.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten fastställer tingsrättens dom.
 2. Tomas Olsson får ersättning av staten med 79 282 kr. Av beloppet avser 62 006 kr arbete, 1 320 kr tidsspillan, 100 kr utlägg och 15 856 kr mervärdesskatt. Staten ska stå för denna kostnad.
-

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts dom den 18 februari 2021 i mål nr B 12890-19, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 6)

Klagande (Åklagare)

Kammaråklagarna Carl Asterius och Johan Bäckström
Ekobrottsmyndigheten
Andra ekobrottskammaren i Stockholm

Motpart (Tilltalad)

FSF Holding AB i likvidation, 556836-0704
c/o likvidator Carl Christensson
Christensson & Roth Advokater AB
Malmskillnadsgatan 39, 5 tr
111 38 Stockholm

Ombud: Jur.kand. Carl-Johan Malmberg
LEX Advokatbyrå HB
Box 5305
102 47 Stockholm

SAKEN

Företagsbot

HOVRÄTTENS DOMSLUT

Hovrätten fastställer tingsrättens dom.

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts dom den 18 februari 2021 i mål nr B 12890-19, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 6)

Klagande (Åklagare)

Kammaråklagarna Carl Asterius och Johan Bäckström
Ekobrottsmyndigheten
Andra ekobrottskammaren i Stockholm

Motpart (Tilltalad)

Bergsgård Holding AB i likvidation, 559187-5025
c/o advokat Karl Björlin
Cirio Advokatbyrå AB
Box 3294
103 65 Stockholm

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Jonas Granfelt
Advokatfirman Althin HB
Skeppsbron 28, 3 tr
111 30 Stockholm

SAKEN

Företagsbot

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten fastställer tingsrättens dom.
 2. Jonas Granfelt får ersättning av staten med 78 428 kr. Av beloppet avser 60 564 kr arbete, 1 980 kr tidsspillan, 198 kr utlägg och 15 686 kr mervärdesskatt. Staten ska stå för denna kostnad.
-

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Åklagarna har yrkat att hovrätten, i enlighet med åtalet (se tingsrättens dom s. 7 och 8) ska döma

- Johan Bergsgård för grovt skattebrott och grovt bokföringsbrott,
- Alexander Ernstberger för två fall av grovt skattebrott och grovt bokföringsbrott,
- David Persson för två fall av grovt skattebrott och grovt bokföringsbrott,
- Ulf Dahlberg för medhjälp till grovt skattebrott.

Vidare har åklagarna yrkat att hovrätten, i enlighet med de särskilda yrkandena som framställdes i tingsrätten, ska besluta om företagsbot för FSF Holding AB i likvidation och Bergsgård Holding AB i likvidation samt meddela Johan Bergsgård näringsförbud, även interimistiskt.

Samtliga motparter har motsatt sig att tingsrättens dom ändras.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Utredningen

Utredningen i hovrätten är densamma som i tingsrätten.

Åklagarna har därutöver som ny skriftlig bevisning åberopat ett aktieöverlåtelseavtal daterat i maj 2012 och mejlkonversationer.

Alexander Ernstberger har som ny skriftlig bevisning åberopat mejlkonversationer och en så kallad Trading Checklist från 2012. Därutöver har på Alexander Ernstbergers begäran hållits vittnesförhör med Niklas Tollstén, Wictor Furman, Ola Gilstring och Johan Saxon.

Skuld

Hovrätten ansluter sig till tingsrättens beskrivning av de sakomständigheter som framgår av utredningen i målet (s. 9–11 i tingsrättens dom). Hovrätten instämmer

också i tingsrättens redogörelse för de rättsliga utgångspunkterna (s. 34–37 i tingsrättens dom).

När det gäller frågan om det funnits ett optionsavtal 2010 med det innehåll som avtalet slutligen fick när det dokumenterades 2012 anser hovrätten, precis som tingsrätten, att åklagarna inte har styrkt att optionsavtalet från 2010 var en efterhandskonstruktion, men att det av utredningen framgår att optionsavtalet i väsentliga delar varit föremål för bearbetning under 2012. Optionsavtalet kompletterades 2012 bl.a. med en teckningspremie och lösenpriset ändrades från 270 000 kr till 405 000 kr. Även om de förändringar i avtalet som gjordes har medfört att optionsavtalet skulle kunna ses som ett nytt avtal och till följd därav skulle ha daterats när avtalet undertecknades av parterna under hösten 2012, ska varken Johan Bergsgård, Alexander Ernstberger eller David Persson dömas för grovt skattebrott eller Ulf Dahlberg dömas för medhjälp till grovt skattebrott.

Precis som tingsrätten har konstaterat vände sig Johan Bergsgård till Marcus Tobiasson på Grant Thornton, eftersom Johan Bergsgård var orolig över att optionsavtalet saknade en teckningspremie. Enligt Johan Bergsgård har Marcus Tobiasson, i egenskap av professionell rådgivare, förklarat att det var möjligt att i efterhand komplettera avtalet från 2010 på sätt som skett. Även hovrätten konstaterar att det är en brist i utredningen att Marcus Tobiasson inte har hörts i målet. Då Johan Bergsgård har kontaktat en professionell rådgivare i syfte att komplettera optionsavtalet på korrekt sätt måste han, precis som tingsrätten har funnit, anses ha handlat utan uppsåt till ett eventuellt skatteundandragande. Åtalet mot Johan Bergsgård avseende grovt skattebrott ska därför ogillas och tingsrättens dom i denna del ska därför inte ändras.

Alexander Ernstberger och David Persson har gjort gällande att optionsavtalet som de båda undertecknade 2012 motsvarade de kommersiella villkor som de kom överens med Johan Bergsgård om 2010. Alexander Ernstberger och David Persson har vidare uppgett att de inte ifrågasatte den slutliga utformningen av avtalet, då anställda på Grant Thornton, i egenskap av professionella rådgivare, hade utfört de justeringar som gjordes i avtalet. Mot denna bakgrund gör hovrätten inga andra bedömningar än vad

tingsrätten har gjort i skuldfrågan. Det är således inte styrkt att Alexander Ernstberger eller David Persson haft erforderligt uppsåt till skatteundandragande. Åtalet mot Alexander Ernstberger och David Persson ska därför ogillas avseende grovt skattebrott och tingsrättens dom i denna del ska inte ändras.

Vad gäller Ulf Dahlberg konstaterar hovrätten att han fått information från Johan Bergsgård om att det fanns ett optionsavtal från 2010 som behövde kompletteras i vissa hänseenden. Ulf Dahlberg var anställd som skattejurist hos Grant Thornton. Han utförde, såvitt framkommit i målet, sina arbetsuppgifter i det aktuella ärendet enligt instruktion från sin överordnade Marcus Tobiasson. Hovrätten instämmer i tingsrättens bedömning att Ulf Dahlberg förlitat sig på den arbetsfördelning som funnits på Grant Thornton. Det är således inte styrkt att Ulf Dahlberg haft uppsåt till att främja ett skatteundandragande på sätt som åklagaren har påstått. Åtalet mot Ulf Dahlberg ska därför ogillas och tingsrättens dom ska inte ändras i denna del.

Vad gäller åtalet för grovt bokföringsbrott beträffande Alexander Ernstberger, David Persson och Johan Bergsgård ansluter sig hovrätten till tingsrättens bedömning i skuldfrågan. Åtalet mot var och en av dem ska därför ogillas och tingsrättens dom ska inte ändras i denna del.

Näringsförbud och företagsbot

Hovrätten gör inte några andra bedömningar än de som tingsrätten har gjort i fråga om näringsförbud och företagsbot. Tingsrättens dom ska inte heller ändras i dessa delar.

Övrigt

Conny Cedermark har begärt ersättning för bl.a. 73 timmars arbete. Av arbetsredogörelsen framgår att ett flertal åtgärder som har vidtagits avser kontakter med anhörig eller anförvant utan att det har preciserats vad det närmare har avsett eller hur många timmar som har lagts ned på detta. Uppdraget som offentlig försvarare innefattar vissa kurativa inslag, men dessa åtgärder måste ske i skälig omfattning och redovisas på ett sätt som gör att skäligheten kan bedömas. Därtill har kontakter med medförsvarare i målet förekommit i en omfattning som, jämfört med övriga försvarares yrkanden, framstår som väl tilltagen. Med beaktande av målets art och omfattning

anser hovrätten att Conny Cedermark är skäligen tillgodosedd med ersättning motsvarande 63 timmars arbete.

Magnus Rydberg har i hovrätten begärt ersättning för bl.a. 78,3 timmars arbete. Av arbetsredogörelsen framgår att han vidtagit åtgärder och analyserat domen i ett annat brottmål där hans klient inte har varit aktuell. Även om det funnits ett behov av att ta del av domen i ett annat brottmål för att kunna utföra uppdraget som offentlig försvarare inom ramen för detta mål anser hovrätten att den av Magnus Rydberg begärda ersättningen sammantaget framstår som något hög i förhållande till målets art och omfattning avseende hans klient. Hovrätten anser att Magnus Rydberg är skäligen tillgodosedd med ersättning motsvarande 68 timmars arbete.

Vad övriga försvarare har yrkat i ersättning är skäligt och ska utgå. Med hänsyn till utgången i målet ska kostnaderna för försvararna stanna på staten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B
Överklagande senast 2022-12-15

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Annika Åkerlind, adjungerande ledamoten rådmannen Erik Mellstrand, tf. hovrättsassessorn Lina Posse, referent, samt nämndemännen Berit Goldstein och Frank Teneberg.



STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avdelning 1

DOM
2021-02-18
meddelad i
Stockholm

Mål nr: B 12890-19

PARTER

Tilltalad

JOHAN Stephan Bergsgård, 19700413-6276
Thaliavägen 34
167 71 Bromma

Offentlig försvarare:

Advokat Conny Cedermark
ASTRA ADVOKATER KB
Drottninggatan 98
111 60 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Carl Asterius och Johan Bäckström
Ekobrottsmyndigheten
Andra ekobrottskammaren i Stockholm
Box 820
101 36 Stockholm

DOMSLUT

Åtal som den tilltalade frikänns från

1. Grovt bokföringsbrott, 11 kap 5 § 2 st brottsbalken
2012-01-01 -- 2012-12-31
2. Grovt skattebrott, 4 § skattebrottslagen (1971:69)
2012-01-01 -- 2012-12-31

Näringsförbud

Yrkandet om näringsförbud avslås.

Ersättning

1. Conny Cedermark får ersättning av staten med 357 581 kr. Av beloppet avser 71 516 kr mervärdesskatt.
2. Staten ska stå för kostnaden för försvararen.

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Scheelegatan 7

Telefon
08-561 651 40

Öppettider
måndag - fredag
08:00-16:00

Postadress
Box 8307
104 20 Stockholm

E-post
stockholms.tingsratt.avdelning1@dom.se

Webbplats
www.stockholmstingsratt.se

Tilltalad

Sven ULF Göran Dahlberg, 19790404-2079
Ingemarsgatan 8 Lgh 1302
113 54 Stockholm

Offentlig försvarare:

Advokat Magnus Rydberg
Setterwalls Advokatbyrå AB
Box 1050
101 39 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Carl Asterius och Johan Bäckström
Ekobrottsmyndigheten
Andra ekobrottskammaren i Stockholm
Box 820
101 36 Stockholm

DOMSLUT

Åtal som den tilltalade frikänns från

Medhjälp till grovt skattebrott, 4 § skattebrottslagen (1971:69) samt 23 kap 4 § brottsbalken
2012-01-01 -- 2012-12-31

Ersättning

1. Magnus Rydberg får ersättning av staten med 280 619 kr. Av beloppet avser 56 124 kr mervärdesskatt.
 2. Staten ska stå för kostnaden för försvararen.
-

Tilltalad

Edward ALEXANDER Ernstberger, 19860402-0191
Sjöstigen 2 B
181 62 Lidingö

Offentlig försvarare:

Advokat Carl-Johan Malmberg
LEX Advokatbyrå HB
Box 5305
102 47 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Carl Asterius och Johan Bäckström
Ekobrottsmyndigheten
Andra ekobrottskammaren i Stockholm
Box 820
101 36 Stockholm

DOMSLUT

Åtal som den tilltalade frikänns från

1. Grovt bokföringsbrott, 11 kap 5 § 2 st brottsbalken
2012-01-01 -- 2012-12-31
2. Grovt skattebrott, 4 § skattebrottslagen (1971:69)
2012-01-01 -- 2012-12-31 (2 tillfällen)

Näringsförbud

Yrkandet om näringsförbud avslås.

Ersättning

1. Carl Johan Malmberg får ersättning av staten med 451 838 kr. Av beloppet avser 90 368 kr mervärdesskatt.
 2. Staten ska stå för kostnaden för försvararen.
-

Tilltalad

DAVID Adrian Persson Rothman, 19800531-0050
Lenavägen 5
139 40 Värmdö

Offentlig försvarare:
Advokat Thomas Olsson
Fria Advokater KB
Box 12706
112 94 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Carl Asterius och Johan Bäckström
Ekobrottsmyndigheten
Andra ekobrottskammaren i Stockholm
Box 820
101 36 Stockholm

DOMSLUT

Åtal som den tilltalade frikänns från

1. Grovt bokföringsbrott, 11 kap 5 § 2 st brottsbalken
2012-01-01 -- 2012-12-31
2. Grovt skattebrott, 4 § skattebrottslagen (1971:69)
2012-01-01 -- 2012-12-31 (2 tillfällen)

Näringsförbud

Yrkandet om näringsförbud avslås.

Ersättning

1. Thomas Olsson får ersättning av staten med 397 219 kr. Av beloppet avser 79 444 kr mervärdesskatt.
 2. Staten ska stå för kostnaden för försvararen.
-

Motpart

FSF Holding AB i likvidation, 556836-0704
c/o likvidator Carl Christensson
Christensson & Roth Advokater AB
Malmskillnadsgatan 39, 5 tr
111 38 Stockholm

Ombud:

Advokat Carl-Johan Malmberg
LEX Advokatbyrå HB
Box 5305
102 47 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Carl Asterius och Johan Bäckström
Ekobrottsmyndigheten
Andra ekobrottskammaren i Stockholm
Box 820
101 36 Stockholm

DOMSLUT

Betalningsskyldighet till staten

Yrkandet om företagsbot avslås.

Motpart

Bergsgård Holding AB, 559187-5025
Thaliavägen 34
167 71 Bromma
Sverige

Åklagare

Kammaråklagare Carl Asterius och Johan Bäckström
Ekobrottsmyndigheten
Andra ekobrottskammaren i Stockholm
Box 820
101 36 Stockholm

DOMSLUT

Betalningsskyldighet till staten

Yrkandet om företagsbot avslås.

YRKANDEN M.M.

Åklagaren har yrkat att Johan Bergsgård, Alexander Ernstberger och David Persson ska dömas för grovt skattebrott och grovt bokföringsbrott samt att Ulf Dahlberg ska dömas för medhjälp till grovt skattebrott enligt följande gärningsbeskrivning.

Gärning

Alexander Ernstberger och David Persson Rothman, har i oktober 2012 överfört ett värde motsvarande cirka 8,2 miljoner kr från Supero AB till Bergsgårds och Partners AB. Värdet utgör inkomst av tjänst för Johan Bergsgård.

Johan Bergsgård har uppsåtligen underlåtit att deklarerar denna inkomst av tjänst, vilket givit upphov till fara för skatteundandragande om cirka 4,1 miljoner kr.

Alexander Ernstberger och David Persson Rothman har personligen eller som företrädare för Supero AB eller i vart fall som företrädare för Svensk Fondservice AB uppsåtligen underlåtit deklarerar arbetsgivaravgifter samt ingiva kontrolluppgift (två st grova skattebrott vardera), vilket givit upphov till fara för skatteundandragande om cirka 2,5 miljoner kr i arbetsgivaravgifter samt cirka 4,1 miljoner kr i inkomstskatt.

Ulf Dahlberg har främjat de grova skattebrotten genom att uppsåtligen medverka till att upprätta ett avtal som felaktigt givit sken av att värdeöverföringen skulle ha sin grund i ett optionsavtal från år 2010 avseende köp av aktier till ett år 2010 bestämt pris, och därmed inte skulle utlösa beskattning enligt ovan.

Gärningarna är grova på grund av, var för sig, beloppen och förslagenheten samt genom att det upprättats avtal för skens skull.

Alexander Ernstberger och David Persson Rothman avseende Supero AB och Johan Bergsgård avseende Bergsgårds och Partners AB har under 2012 uppsåtligen åsidosatt bokföringsskyldigheten genom att bokföringen avseende värdeöverföringen, som skett

Avdelning 1

via ovan nämnda bolags konton, om cirka 8,2 miljoner kr – en affärshändelse – bokförts under hänvisning till ett oriktigt/bakdaterat optionsavtal till följd att rörelsens förlopp, resultat och ekonomiska ställning inte i huvudsak kunnat bedömas med ledning av bokföringen.

Gärningarna är grova på grund av, var för sig, beloppet, att det begåtts i skatteundandragande syfte samt att ett skenavtal tagits fram som påstådd grund för affärshändelsen och legat som verifikation.

Lagrum: 11 kap. 5 § andra stycket och 23 kap. 4 § brottsbalken samt 4 § skattebrottslagen

Åklagaren har även framställt yrkanden om företagsbot och näringsförbud enligt följande.

Yrkande om företagsbot

FSF Holding AB i likvidation och Bergsgård Holding AB ska åläggas företagsbot om 4 miljoner kr vardera.

Yrkande om näringsförbud

Alexander Ernstberger, David Persson Rothman och Johan Bergsgård ska meddelas näringsförbud till en tid av sex år, även interimistiskt i samband med dom (4 § lagen [2014:836] om näringsförbud).

De tilltalades och motparternas inställning

Alexander Ernstberger har bestritt ansvar för brott på såväl objektiv som subjektiv grund. Han har även bestritt yrkandet om näringsförbud.

Johan Bergsgård har bestritt ansvar för brott på såväl objektiv som subjektiv grund. Han har även bestritt yrkandet om näringsförbud.

David Persson har förnekat gärningarna och bestritt yrkandet om näringsförbud.

Ulf Dahlberg har förnekat brott.

Bergsgård Holding AB har bestritt yrkandet om företagsbot.

FSF Holding AB i likvidation har bestritt yrkandet om företagsbot. Bolaget har inte lämnat någon oriktig uppgift och har inte vunnit någon ekonomisk fördel av det som lagts bolaget till last.

UTREDNINGEN

De tilltalade har hörts över åtalet. Åklagaren har åberopat skriftlig bevisning i form av bl.a. mejlkorrespondens, utdrag ur Skatteverkets beslut avseende Johan Bergsgård, promemorior upprättade av ekorevisor, ett excel-dokument och aktieöverlåtelseavtal. Även de tilltalade har åberopat skriftlig bevisning.

BAKGRUND

Av utredningen i målet framgår inledningsvis följande.

Supero AB (Supero) bildades i december 2010. Alexander Ernstberger och David Persson (Persson är det efternamn han numera använder) var styrelseledamöter i bolaget under den i målet aktuella perioden.

Supero var majoritetsägare i Svensk Fondservice AB (SFS). Styrelseledamöter i SFS var bland andra Alexander Ernstberger (VD), David Persson (vice VD) och Johan Bergsgård. Den sistnämnde anställdes 2010 som fondförvaltare i bolaget. SFS firma tecknades av en ledamot i förening med Alexander Ernstberger eller David Persson. SFS var ett värdepappersbolag verksamt inom PPM-systemet.

Avdelning 1

Bergsgård & Partners AB ägdes under 2010–2012 i sin helhet av Johan Bergsgård som även var ensam ordinarie styrelseledamot. Bergsgård & Partners AB upptogs under 2020 genom fusion av Bergsgård Holding AB.

Den 17 oktober 2012 förvärvade Bergsgård & Partners genom aktieöverlåtelseavtal 2 664 aktier i SFS från Supero för 405 000 kr. Förvärvet av aktierna skedde med ett optionsavtal daterat den 1 maj 2010 som grund. Optionsavtalet är ingånget mellan Alexander Ernstberger och David Persson å ena sidan (optionsgivarna) och Johan Bergsgård å andra sidan (optionstagaren). I avtalet anges bland annat följande. Optionsgivarna lämnar till optionstagaren eller av denne helägt bolag en option att från optionsgivarna förvärva 27 aktier, motsvarande 2,5 procent av det totala antalet aktier i SFS. Köptionen får utövas från den 1 juli 2012 till och med den 31 december 2012. Vid utnyttjandet av optionsrätten ska överlåtelse ske för en köpeskilling om 15 000 kr per aktie, totalt 405 000 kr för samtliga aktier som optionen omfattar. För köptionen ska Johan Bergsgård till Alexander Ernstberger och David Persson betala en premie om 54 684 kr, som erläggs dagen för avtalets undertecknande medels revers. Avtalet innehåller bestämmelser om bl.a. hembud samt att köptionen är fritt överlåtbar. Optionsavtalet benämns i det följande bl.a. det ”omstridda optionsavtalet” eller ”option 4”.

Det omstridda optionsavtalet, reversen och en avräkningsnota togs fram under oktober 2012 av Ulf Dahlberg på revisionsbyrån Grant Thornton på uppdrag av Johan Bergsgård. Avtalet undertecknades kort tid därefter av Alexander Ernstberger, David Persson och Johan Bergsgård. Försvarets inställning är att de avtal som Ulf Dahlberg tog fram 2012 utgjorde en formalisering och revidering av ett optionsavtal som Alexander Ernstberger, David Persson och Johan Bergsgård ingick under 2010. Ulf Dahlberg tog i oktober 2012 fram avtalshandlingar avseende även tre andra optioner (option 1–3), som inte är föremål för åtalet.

Den 19 oktober 2012 köpte Supero genom aktieöverlåtelseavtal tillbaka aktierna från Bergsgård & Partners för 8 686 640 kr.

Avdelning 1

Johan Bergsgård betalade teckningspremien för option 4 till Alexander Ernstberger och David Persson via banköverföringar den 14 december 2012.

Ett belopp om 8 196 260 kr har i Bergsgård & Partners ABs bokföring för räkenskapsåret 2012 tagits upp som en skattefri intäkt. Förvärvet samt försäljningen av aktier i SFS har bokförts med det omstridda optionsavtalet samt aktieöverlåtelseavtalen som verifikation. Bolagets räkenskaper har varit föremål för revision av en auktoriserad revisor på Deloitte, som inte anmärkt på transaktionerna eller sättet på vilket de bokförts.

I Superos bokföring för räkenskapsåret 2012 har försäljningen och återköpet av aktier i SFS bokförts med optionsavtalet och aktieöverlåtelseavtalet som verifikationer.

Supero har trätt i likvidation och heter numera FSF Holding AB i likvidation.

VAD PARTERNA SAKFRAMSTÄLLNINGSVIS HAR ANFÖRT**Åklagaren***Inledning*

En option är ett avtal som ger den berättigade en rätt generellt framåt i tiden att köpa aktier till ett i förväg bestämt pris. Förhoppningen är att värdet på aktierna ska vara högre än det pris man får förvärva aktierna för. En tydlig skiljelinje i skatterätten går mellan option och personaloption. Vid en personaloption så beskattas vid aktieköpet mellanskillnaden mellan aktiernas marknadsvärde och det man betalar för aktierna som inkomst av tjänst. En personaloption är inte ett värdepapper. En option däremot är ett värdepapper och utlöser inte beskattning i inkomstslaget tjänst.

Det som målet handlar om är att det från Supero överförts ett värde om ca 8,2 miljoner kr till Johan Bergsgård med anledning av hans anställning i SFS. Johan Bergsgård har dirigerat betalningen till sitt helägda bolag. I syfte att undgå skatt så har Alexander

Avdelning 1

Ernstberger, David Persson och Johan Bergsgård dolt ersättningen genom ett i efterhand framtaget optionsavtal. Genom optionsavtalet framstår det felaktigt som att det är en skattefri betalning mellan parternas fåmansbolag. Betalningen bokfördes som en försäljning av aktier till underpris som sedan omedelbart återköptes till ett högre pris.

Innehållet i optionsavtalet bearbetades fram under hösten 2012 men avtalet daterades den 1 maj 2010. För att syftet att undgå skatt skulle uppnås krävdes att optionsavtalet ingicks 2010, att Johan Bergsgård betalade för optionen 2010, att optionsavtalet var överlåtbart och att avtalet inte var kopplat till Johan Bergsgårds anställning i SFS.

Det görs gällande att det inte fanns något avtal som gav möjlighet till en skattefri överföring om 8,2 miljoner kr till Johan Bergsgård. Skulle tingsrätten finna att det omstridda optionsavtalet var ingånget 2010 med det innehåll det slutligen fick när det dokumenterades 2012, och därmed ger stöd för transaktionerna, så ska åtalet avseende grovt skattebrott ogillas. Transaktionerna har bokförts i Bergsgård & Parters AB och Supero med optionsavtalet samt aktieöverlåtelseavtal som grund. Om optionsavtalet är korrekt, dvs ingånget 2010, är bokföringen korrekt och åtalet avseende bokföringsbrott ska ogillas. Om optionsavtalet är fel så uppfyller transaktionerna, sett till verksamhetens omfattning, väl huvudsakskriteriet.

Ulf Dahlbergs roll

Ulf Dahlberg var den som tog fram det bakdaterade avtalet och anknytande handlingar. Ulf Dahlberg blev involverad i projektet genom sin mer seniora kollega Marcus Tobiasson, som var Johan Bergsgårds ingång till Grant Thornton. Marcus Tobiasson lämnade över ärendet till Ulf Dahlberg som emellertid rapporterade till Marcus Tobiasson. Ulf Dahlberg var den som kunde optioner.

Framtagandet av Optionsavtalet under hösten 2012

Av mejlkorrespondensen mellan Ulf Dahlberg, Marcus Tobiasson och Johan Bergsgård under tidsperioden 1 oktober 2012–14 oktober 2012 framgår att optionsavtalets villkor successivt förändrades i väsentliga avseenden. Det framgår även att syftet med optionsavtalet är en värdeöverföring av ett belopp om 8,2 miljoner kr. I målet påstås

Avdelning 1

inte att optionsavtalet inledningsvis var en personaloption, och målet avser inte exakt vilka parametrar som är nödvändiga för att en option ska beskattas i inkomstslaget kapital. Det som påstås är att syftet med korrespondensen och åtgärderna under hösten 2012 var att, maskerat bakom ett optionsavtal, skattefritt uppnå en värdeöverföring motsvarande 8,2 miljoner kr till Johan Bergsgård med anledning av hans anställning i SFS.

Till det inledande mejl som Johan Bergsgård skickade till Marcus Tobiasson, som sedan vidarebefordrade det till Ulf Dahlberg den 1 oktober 2012, bifogades tre filer vid namn "optionsavtal 2010-05-01", "aktieöverlåtelseavtal (sälj)" och "aktieöverlåtelseavtal Bergsgård (köpa aktierna)". Handlingarna uppges av Johan Bergsgård vara "aktuella avtal för den senaste optionsaffären". Enligt det bifogade optionsavtalet ges Johan Bergsgård en rätt att förvärva sammanlagt 2,5 % av aktierna i SFS under en period om 180 dagar från den 31 juni 2012. Optionen enligt avtalet är beroende av Johan Bergsgårds förvaltningsresultat och beroende av att han kvarstår i anställningen hos SFS. Köpeskillingen för aktierna uppgår till 270 000 kr. Avtalet innehåller ingen optionspremie och ingen skrivning om överlåtbarhet. Det är inte daterat eller undertecknat.

Filen benämnd "aktieöverlåtelseavtal (sälj -FINAL)" utgör ett avtal enligt vilket Bergsgård & Partners AB köper 2 664 aktier i SFS från Supero enligt ett optionsavtal ingånget den 1 maj 2010 till en köpeskillning om 270 000 kr. Filen benämnd "aktieöverlåtelseavtal Bergsgård (köpa aktierna)" utgör ett avtal varigenom Bergsgård & Partners AB säljer tillbaka SFS-aktierna till Supero för en köpeskillning om 8 465 000 kr. Mellanskillnaden mellan förvärvspriset om 270 000 kr och försäljningspriset om 8 465 000 kr innebär en nettovinst för Bergsgård & Partners om 8 195 000 kr.

Ulf Dahlberg beräknade och sammanställde teckningspremier för fyra köpoptioner i SFS som han den 5 oktober 2012 kommunikerade med först Marcus Tobiasson och, efter vissa justeringar, med Johan Bergsgård. Samtliga fyra köpoptioner uppges i Ulf Dahlbergs sammanställning vara ingångna under april/maj 2010. Av Ulf Dahlbergs mejl till Johan Bergsgård framgår att teckningspremien i stor utsträckning påverkas av marknadsvärdet på bolaget. Ulf Dahlberg anger även uttryckligen att i avsaknad av en

Avdelning 1

marknadsmässig premie riskerar optionen att betraktas som en förtäckt lön till Johan Bergsgård samt att det är viktigt att det av själva optionsavtalet framgår att optionen är fritt överlåtbar, men förenad med ett hembud, för att optionen i möjligaste mån ska kunna anses utgöra ett värdepapper vilket är viktigt i det nu aktuella fallet.

I den efterföljande mejlkorrespondensen som sker mellan Ulf Dahlberg och Johan Bergsgård med Marcus Tobiasson på kopia, justeras bl.a. lösenbeloppet och optionspremierna vid flera tillfällen. Den slutliga versionen av optionsavtalet skickas från Ulf Dahlberg till Johan Bergsgård den 14 oktober 2012. Av optionsavtalet, som är daterat den 1 maj 2010, framgår nu att köpeskillingen för aktierna uppgår till 15 000 kr per aktie (totalt 405 000 kr) och optionspremierna till 54 864 kr. Avtalet inkluderar inga villkor om att ett visst förvaltningsresultat ska ha uppnåtts för att optionen ska kunna utnyttjas eller om att Johan Bergsgårds anställning i SFS ska kvarstå. Avtalet innehåller emellertid en hembudsklausul samt en skrivning om att optionen är fritt överlåtbar. Till mejlet bifogas även skuldebrev samt avräkningsnota avseende ett belopp om 54 864 kr, dvs motsvarande optionspremierna.

Jämfört med den handling som Johan Bergsgård skickade till Ulf Dahlberg den 1 oktober 2012 har således parametrar ändrats som är centrala för skillnaden mellan vad som utgör en option och en personaloption. Det var i vart fall fråga om ett helt nytt avtal som togs fram och ingicks 2012. Avtalen togs fram i samband med att optionen skulle utnyttjas. Johan Bergsgård betalade därefter en premie till Alexander Ernstberger och David Persson. Bergsgård & Partners AB köpte aktierna för 405 000 kr och Supero återköpte dem två dagar senare för 8 686 640 kr. Dessa transaktioner resulterade alltså i en värdeöverföring till Johan Bergsgård om ca 8,2 miljoner kr.

Syftet med värdeöverföringen om 8,2 miljoner kr till Johan Bergsgård

Under 2012 förvärvades med SFS inblandning och med Johan Bergsgård som SFS förvaltningschef s.k. ”warranter” för ca 480 miljoner kr för vissa fonder som SFS varit diskretionär förvaltare för. Warranterna utfärdades av två banker och en form av mellanman var Oak Capital (Oak). Oaks arvode uppgick till ca 170 miljoner kr. Före aktu-

Avdelning 1

ell affär hade Oak bokfört ett fritt kapital om ca 11 miljoner kr och efter affären uppgick bokförda utdelningsbara medel till ca 97 miljoner kr. Genom en asymmetrisk utdelning delade Oak ut i princip all utdelning, 96,5 miljoner kr, till en stor aktieägare, Firstmile, med ca 25 procent av aktiekapitalet. Innan utdelningen hade Firstmile utdelningsbart kapital om ca 600 000 kr. Samma dag som Firstmile erhöll utdelningen genom insättning på bankkonto delades hela beloppet minus 600 000 kr ut till Alexander Ernstbergers och David Perssons respektive bolag S2 Invest och DPR, för köp av Superoaktier. Värdeöverföringen om 8,2 miljoner kr till Johan Bergsgård kan ha ett samband med hans inblandning i affären.

Av en excelfil benämnd ”räkneexempel” som påträffats i Alexander Ernstbergers dator anges bl.a. ”utdelningsbart 99 500 000” samt ett antal beräkningar och efter förkortningen ”JB” beloppet 8 195 855. Av mejl från Johan Bergsgård till Alexander Ernstberger med räkneexempel framgår att köpeskillingen som Supero återköpt aktierna för, 8 686 640 kr, minus optionspremien för de fyra optionerna och teckningskursen för option 4 (405 000 kr) uppgår till 8 195 855 kr.

Att syftet med att ta fram optionsavtalet varit att undgå skatt framgår även av mejlkorrespondens mellan Johan Bergsgård och Alexander Ernstberger, med David Persson på kopia, där Johan Bergsgård vill att SFS ska stå kostnaden för de avtal som Grant Thornton tagit fram. Johan Bergsgård uppger bl.a.; ”jag vill att ni ska veta att om vi inte hade skrivit dessa avtal hade bolaget fått betala 1,1 msek i skatt och jag hade åkt på 4 msek i skatt. Det är helt solklart.” Alexander Ernstberger svarar då; ”[a]lternativet att vi inte skulle ha skrivit korrekta optionsavtal finns inte.”

Johan Bergsgård

Åklagarens påstående att option 4 skulle vara skapad 2012 är felaktigt. Johan Bergsgård hade under våren 2010 avtalat om optioner i samband med uppdrag som placeringsansvarig och styrelseledamot i SFS. År 2012 påkallade han genom bolag optioner och har därefter avyttrat aktierna. Han har inte uppburit inkomst av tjänst om ca 8,2 miljoner

Avdelning 1

kr från Supero eller från någon annan och har inte bokfört oriktigt eller bakdaterat optionsavtal i Bergsgård & Partners AB. Beloppet om 8,2 miljoner är hänförligt till option 4 som ingicks 2010 och den värdeutveckling på aktierna som skett mellan 2010 och 2012. Affärshändelserna har bokförts korrekt. Johan Bergsgård har vidare inte haft uppsåt till de abstrakta rättsfakta som är en förutsättning för skattebrottet och bokföringsbrottet.

SFS skötte under 2010 premiepensionsförvaltningen åt ett stort antal kunder. Under vintern 2009/2010 inleddes diskussioner om att engagera Johan Bergsgård som konsult och styrelseledamot i SFS. Alexander Ernstberger och Johan Saxon, som också var aktieägare i SFS, var angelägna om att få in Johan Bergsgård bl.a. eftersom han hade den kompetens som Finansinspektionen efterfrågade. Av korrespondens mellan Johan Saxon och Alexander Ernstberger framgår att Johan Bergsgård begärt kompensation i form av dels lön på 50 000 kr per månad, dels i form av 1 procent aktier samt optioner på 3 procent till ett värde om 15 miljoner kr att tecknas 36 månader senare. Johan Saxon uppger emellertid att han lagt ett motförslag bestående i att han ska få 30 000 kr i lön, köpa 1 procent aktier av Johan Saxon samt köpa 2 procent via option utställd av Alexander Ernstberger och David Persson. Därtill föreslog Johan Saxon att de skulle erbjuda Johan Bergsgård ytterligare optioner om 2,15 procent som var kopplat till hans resultat i anställningen. När förhandlingarna var avslutade hade Johan Bergsgård tillförts optioner om totalt 4,5 procent fördelat på fyra optioner.

Avtalen för option 1–3 togs fram av Hamilton Advokatbyrå och skrevs under på dess kontor. Option 4 hanterades enskilt mellan Johan Bergsgård, Alexander Ernstberger och David Persson eftersom de inte ville att övriga aktieägare skulle få kännedom om den optionen. Option 4 undertecknades därför några dagar senare än option 1–3.

Sedan avtalen tecknats under våren 2010 hade ett antal omständigheter förändrats. Bl.a. hade en split genomförts, de fondportföljer som angavs som referensindex i optionerna hade skrotats, SFS förvaltning hade ändrats och flera nyemissioner hade genomförts. Det hade pga. förändrade förutsättningar uppstått meningsskiljaktigheter mellan

Avdelning 1

Johan Bergsgård, Alexander Ernstberger och David Persson om huruvida förutsättningarna för att utnyttja option 2 var uppfyllda. Johan Bergsgård kontaktade därför under 2012 Grant Thornton, en av världens största revisionsbyråer, för att anpassa de fyra optionsavtalen utifrån optionsparternas avsikter i förhållande till rådande omständigheter. Det var alltså fråga om att justera befintliga optionsavtal och inte att ta fram nya optionsavtal. Inför Grant Thorntons anlitande efterfrågades det tidigare avtalet för option 4 i digital form, men det kunde inte återfinnas (se bl.a. förundersökningsprotokollet s. 956).

Hade som åklagaren påstått syftet varit att tillföra Johan Bergsgård 8 195 855 kr för hans insatser i den s.k. warrantaffären skulle betydligt mindre omständliga vägar ha stått till buds, exempelvis genom att utnyttja option 2 som förfallit under perioden, genom återköp av de aktier i SFS som Johan Bergsgård vid punkten ostridigt redan hade eller genom att Supero återköpte optionen som sådan av Johan Bergsgård. Det saknas vidare tidsmässigt samband mellan warrantaffären (som skedde i april/maj 2012) och den lön som Johan Bergsgård påstår ha erhållit i oktober 2012. Vidare skedde samtidigt återköp från andra aktieägare på ungefär samma prisnivå, vilket även det försvagar påståendet om lön.

Ulf Dahlberg

Det har inte begåtts något grovt skattebrott och Ulf Dahlberg har inte främjat den påstådda gärningen. Ulf Dahlberg har inte upprättat något skenavtal. Han har på instruktion av sin arbetsgivare formaliserat sedan tidigare ingångna avtal. Ulf Dahlberg saknar helt och hållet uppsåt.

Ulf Dahlberg hade vid den aktuella tidpunkten arbetat under ca tre och ett halvt år på Grant Thornton i junior position. Han ingick i Grant Thorntons allmänna företagsgrupp. En av de delägare (partner) som ansvarade för gruppen var Marcus Tobiasson. Marcus Tobiasson hade arbetat med skatterätt i 14 år och hade erfarenhet från revisionsbyrå, advokatbyrå, skatteverket och bank. Han kände även Johan Bergsgård privat. Det var han som anlidades av Johan Bergsgård och som var ansvarig partner i ärendet.

Avdelning 1

Marcus Tobiasson kontaktades av Johan Bergsgård i ärendet redan den 27 september 2012 (förundersökningsprotokollet s. 800). Marcus Tobiasson involverade sedan Ulf Dahlberg. De uppgifter som Ulf Dahlberg fick var att det fanns fyra optioner enligt en överenskommelse år 2010 men att det var osäkert om allt var nedtecknat på papper och om uppgifterna var korrekta efter att det bl.a. genomförts nyemissioner. Ulf Dahlbergs uppdrag var avgränsat till att korrekt beräkna priset för köpoptionerna, de så kallade teckningspremierna. Grant Thorntons uppdrag har inte avsett att lämna allmän rådgivning eller bistå med deklaration eller liknande. Marcus Tobiasson var Ulf Dahlbergs principal och han granskade och gjorde justeringar och tillägg i Ulf Dahlbergs arbete.

All kommunikation skedde öppet och korrespondens och kommunikation sparades i Grant Thorntons akter. Uppdraget i sig var inte ovanligt eller anmärkningsvärt. Inte heller den korrespondens som åklagaren hänvisat till mellan Ulf Dahlberg och Johan Bergsgård var i sammanhanget anmärkningsvärd. Vid flera tillfällen fick Ulf Dahlberg informationen om att det hade avtalats om fyra optioner under år 2010 och att samtliga såldes vid ungefär samma tidpunkt. Ulf Dahlberg hade inte anledning att tro att instruktionerna han fick avsåg något annat än att formalisera tidigare ingångna avtal. Han har inte känt till, eller ens haft möjlighet att känna till, de omständigheter som åklagaren påstår utgör ”värdeöverföringen.” Det fanns ingen som helst anledning för Ulf Dahlberg att medverka till att upprätta ett skenavtal utan enbart stora risker.

Alexander Ernstberger

Köpeskillingen för de aktier som Supero köpte av Bergsgård & Partners AB uppgick till ca 8,6 miljoner kr. Åklagaren har talat om en ”värdeöverföring” om 8,2 miljoner kr och kan med det endast avse en värdeöverföring enligt 17 kap. aktiebolagslagen. Det har inte skett någon sådan värdeöverföring.

Det som skett har skett i tre steg. I steg 1 erhöll Johan Bergsgård år 2010 den aktuella optionen från Alexander Ernstberger och David Persson. Premien erlades till dem år

Avdelning 1

2012. Johan Bergsgård överlät optionen till sitt helägda bolag. I steg 2 utnyttjade Bergsgård & Partners AB optionen. Bolaget erlade en köpeskilling om 405 000 kr och erhöll aktier i SFS värda ca 8,6 miljoner. I steg 3 köpte Supero tillbaka aktierna från Bergsgård & Partners för ca 8,6 miljoner kr.

Johan Bergsgårds köp av aktier för 405 000 kr skulle, om option nr 4 ansågs vara ogiltig, kunna anses vara ett köp av aktier till underpris och en beskattningsbar förmån till Johan Bergsgård med anledning av hans anställning i SFS. Åklagaren har emellertid inte påstått detta. Däremot kan inte Superos betalning om 8,6 miljoner kr anses vara varken en värdeöverföring eller utgivande av löneersättning till Johan Bergsgård. Det har inte påståtts att 8,6 miljoner kr inte motsvarade marknadsvärdet på SFS-aktierna. Bergsgård & Partners AB utgav således en motprestation som motsvarade det belopp Supero betalade. I inget skede skedde någon värdeöverföring om 8,2 miljoner kr. Ingen av de transaktioner som rent faktiskt genomfördes träffas således av gärningspåståendet. Det utesluter även att Supero skulle anses vara skyldigt att utge arbetsgivaravgifter.

Försäljningen av aktierna för 405 000 kr samt betalningen om 8,6 miljoner kr avseende köpeskillingen för aktierna från Supero är affärshändelser som bokfördes av Supero på ett korrekt sätt. Rörelsens resultat och ställning har kunnat bedömas med ledning av bokföringen. Något skenavtal har inte upprättats. Det finns ingen likvidöverföring om 8,2 miljoner kr som skulle kunna föranleda bokföringsskyldighet.

Överföringen kan inte anses vara en inkomst för Johan Bergsgård. Skatteverket har i sitt beslut kommit fram till att det var SFS som erhöll en oredovisad intäkt. Åklagarens och Skatteverkets påståenden är oförenliga eftersom det innebär att samma inkomström ska betraktas som en inkomst hos både SFS och hos Johan Bergsgård. Det omstridda optionsavtalet är inte antedaterat eller upprättat för skens skull.

Nettobehållningen var inte känd för parterna före utfärdandet av option 4. En option utan premier riskerar att ibland inte kvalificeras som ett värdepapper. En premie som inte är marknadsmässig kan leda till förmånsbeskattning (skillnaden mellan den nedlagda premien och en marknadsmässig premie). Även om de ändringar som skedde i de

Avdelning 1

befintliga optionsvillkoren ska anses innebära att det skett en novation så får detta inte de skatterättsliga konsekvenser som åklagaren har påstått. Option 1, 2 och 3 justerades av Grant Thornton på ett korrekt och motsvarande sätt som den omstridda optionen vid samma tidpunkt vilket talar mot påståendet att exakt motsvarande ändringar skett för skens skulle i option 4.

Av mejl den 12 mars 2010 (förundersökningsprotokollet s. 1261) framgår att Johan Bergsgård inte var nöjd med det givna förslaget utan önskade optioner för ca 4 procent av bolaget. Option 1–4 ger sammantaget 4,5 procent. Option 1–3 skrevs av Hamilton Advokatbyrå. I dessa optioner är Johan Saxon, Alexander Ernstberger och David Persson utfärdare. I option 4 är endast Alexander Ernstberger och David Persson utfärdare. Den optionen höll Johan Bergsgård för sig själv, eftersom Andreas Selin var god vän med Johan Saxon och även VD på Hamilton Advokatbyrå. Johan Bergsgård påkallade optionen och därefter köpte Supero tillbaka aktierna. Det skedde med Firstmiles och huvudägaren Matthias Bengtsons goda minne och godkännande eftersom Firstmile då ägde 8 procent och parterna hade ingått ett aktieägaravtal.

Excelfilen räkneexempel (förundersökningsprotokollet s. 1128) innehåller just räkneexempel. Det belopp som står under ”utdelningsbart” har inget med Oaks utdelning till Firstmile att göra, utan det har att göra med vad som kan delas ut till aktieägarna, dvs. det fria kapitalet. Av excelfilen framgår även de initiala bud som presenterades till Johan Saxon, Andreas Selin och Johan Bergsgård för köp av deras SFS-aktier. Johan Bergsgård förde en diskussion med Alexander Ernstberger och David Persson om att sälja aktierna redan innan han utnyttjade optionen. Att Alexander Ernstberger och David Persson ville öka sin andel Supero-aktier för att stärka sina positioner i bolaget var känt redan i maj 2012.

De initierade en dialog om att återköpa aktier även med Johan Saxon och Andreas Selin. Som framkommit köpte S2 Invest och DPR aktier i SFS från Johan Saxons och Andreas Selins respektive bolag i september 2012. Johan Bergsgård ville emellertid först utreda möjligheten att sälja sin option eller att först utnyttja optionen och sedan

Avdelning 1

sälja tillbaka aktierna. Johan Bergsgård kontaktade därför Grant Thornton. Han återkom därefter med att han ville utnyttja sin option med de uppdaterade villkoren för att därefter sälja tillbaka aktierna. Det initiala budet som Alexander Ernstberger och David Persson framställde uppgick till 8 195 855 kr. Johan Bergsgård förväntade sig en köpeskilling om 8 465 000 kr, dvs en högre köpeskilling. Tillkomsten av teckningspremie medförde att Johan Bergsgård förväntade sig en kompensation och lade därför till premiebeloppen för optionerna på det bud på aktierna som Alexander Ernstberger och David Persson framfört. Det förefaller som att lösenbeloppet för aktierna höjts från 270 000 kr till 405 000 kr. Detta är sannolikt på uppmaning från Grant Thornton för att Johan Bergsgård ville sänka premiebeloppet och i syfte att då minska risken för förmånsbeskattning.

Johan Bergsgård har endast varit anställd i SFS och inte i Supero. Det har påståtts att det finns en överenskommelse om att Johan Bergsgård ska få ersättning om 8,2 miljoner kr för sitt deltagande i ”warrantaffären”. Åklagaren har inte kunnat specificera när eller hur en sådan överenskommelse ska ha ingåtts.

David Persson

David Persson förnekar att han ingått en överenskommelse med Johan Bergsgård om att aktuell värdeöverföring ska ske med anledning av hans anställningsavtal i SFS. David Persson förnekar även att det aktuella optionsavtalet, option 4, är oriktigt eller bakdaterat. David Persson har vaga minnesbilder av händelserna som ligger nästan nio år tillbaka i tiden och då han inte förekommer i de aktuella handlingar, mejlen och diskussionerna som förevarit kring uppdatering av optionsavtalet. Han kan erinra sig att de avtalat om fyra optioner med Johan Bergsgård och att det skedde någon gång under 2010. Han minns även att i samband med att Johan Bergsgård skulle avropa sina optioner så hade David Persson och Alexander Ernstberger diskussioner om att man ville lösa ut övriga aktieägare och man inkluderade då de aktier som Johan Bergsgård skulle komma att avropa enligt sina optioner. Det fanns ett önskemål om att återköpa dessa aktier och det var också vad som skedde.

Avdelning 1

Skattebrott är ett blankettstraffbud och åklagaren måste kunna styrka inte bara att det föreligger uppsåt till de faktiska förhållandena utan även till de bakomliggande skatterättsliga reglerna. Åklagaren har åberopat ett passivt skattebrott, en underlåtenhet att deklarerat, och åklagaren måste då styrka ett uppsåt i förhållande till de omständigheter som föranleder en deklarationsskyldighet för den misstänkte. Den relevanta lagstiftningen beträffande när man är skyldig att erlägga arbetsgivaravgift finns i 2 kap. 1 och 10 §§ socialavgiftslagen. Den skyldigheten uppkommer för det fall man erlägger en avgiftspliktig ersättning. I 10 § hänvisas till ett avtal om arbete. När åklagaren begränsar sin process till frågan om optionsavtalet är riktigt eller inte så finns en annan, viktigare fråga, nämligen om ersättningen emanerar från ett avtal om arbete eller inte.

DE TILLTALADES UPPGIFTER

De tilltalade har i tingsrätten uppgett väsentligen följande.

Alexander Ernstberger

År 2008 startade han och David Persson SFS. Bolaget sysslade till en början med allmän rådgivning avseende pensioner. Bolaget växte snabbt. Redan under 2009 hade det ett flertal anställda, en god omsättning och positiv utveckling vad gällde lönsamheten. Han och David Persson kom vid den tidpunkten i kontakt med Johan Saxon som hade varit VD för en större branschkollega. Johan Saxon intresserade sig för hans och David Perssons snabba tillväxt och bolagets affärsmodell och sa sig vara intresserad av att hjälpa dem med att utveckla bolaget. År 2009 kom de överens med Johan Saxon om att ansöka hos Finansinspektionen om att bilda ett värdepappersbolag. Det var något som Johan Saxon hade erfarenhet av sedan tidigare. Johan Saxon hjälpte honom och David Persson med kontakter med advokater och övriga intressenter som är viktiga vid en sådan tillståndsansökan. Inför den processen behövde de rusta bolaget med den kompetens som efterfrågades. Det innefattade en oberoende styrelse, ledamöter med kompetens av liknande verksamhet och förvaltare som kunde ansvara för förvaltningsuppgifter efter att tillstånd hade erhållits.

Avdelning 1

Han och David Persson kände vid den tidpunkten ingen förvaltare. Att komma i kontakt med en sådan var något som Johan Saxon åtog sig att göra. Denne presenterade Johan Bergsgård för dem. Johan Bergsgård och Johan Saxon hade tidigare varit kollegor. Johan Bergsgård tyckte att Johan Saxon var ett lämpligt val på grund av sin tidigare erfarenhet. Han skulle både kunna vara ansvarig förvaltare och sitta i styrelsen för bolaget. Vid samma tidpunkt presenterade Johan Saxon ytterligare en person; Andreas Selin. Andreas Selin var operativ chef på Hamilton Advokatbyrå. De kom överens med Johan Saxon om att Andreas Selin skulle vara styrelseordförande i bolaget och att Johan Bergsgård skulle ingå i styrelsen och ansvara för förvaltningsuppdraget. Därmed inleddes diskussioner med både Johan Bergsgård och Andreas Selin. Vid den tidpunkten var han och David Persson måna om att bolaget skulle växa snabbt. De hade redan påbörjat en tillståndsprocess hos Finansinspektionen. Det var viktigt att landa i en överenskommelse med framför allt Johan Bergsgård. Johan Saxon presenterade ett erbjudande för Johan Bergsgård rörande fast lön, konsultarvode, köp av aktier och optioner. Motsvarande process pågick parallellt med Andreas Selin. Alexander Ernstberger och David Persson hade vid tidpunkten ett bolag som var lönsamt. De ville ge ifrån sig så lite av bolaget som möjligt. Det uppstod en konkurrenssituation mellan Johan Bergsgård och Andreas Selin om vad som kunde erbjudas i ersättning. De landade i en överenskommelse med Johan Bergsgård som innebar att han skulle erhålla drygt fyra procent i optionsrätter. Detta genom tre avtal som tillsammans innehöll fyra optioner. Vid samma tidpunkt ingicks optionsavtalen med Andreas Selin.

Det var en diskussion mellan honom, Johan Bergsgård och Johan Saxon om vem som skulle finansiera respektive option. Johan Saxon hade 2009 köpt in sig i bolaget och ville att bolaget skulle få in rätt kompetens men helst att någon annan skulle avstå aktier. Det föll på Alexander Ernstberger och David Persson att slutföra förhandlingarna med Johan Bergsgård. Tiden gick och Johan Bergsgård påkallade inlösen av en option. 2012 påkallade Johan Bergsgård inlösen av ytterligare en option. Då uppstod en dialog. Ett par av optionerna var villkorade av förvaltningsresultat eller förvaltningsresultat i kombination med hur mycket kapital som bolaget skulle förvalta. Det uppstod en diskussion om huruvida förutsättningarna var uppfyllda eller inte. Johan Bergsgård upp-

Avdelning 1

märksammade att det refererades till ett index i optionerna som inte längre fanns, eftersom bolaget hade ingått ett avtal med Gustavia Fonder som hade en helt annan förvaltningsmodell. Det var början till optionsdiskussionen. Varken han eller David Persson prioriterade detta utan tänkte att det var något som de fick se över senare. Johan Bergsgård var desto mer ihärdig med att få lösa in sin option.

Det var flera optionsavtal som ingicks 2010 mellan olika parter, och de två optionsavtalen med de tre optionerna avsåg Johan Bergsgård respektive Andreas Selin. Dessa togs fram av Hamilton Advokatbyrå. Den fjärde optionen tog Johan Bergsgård fram som en kopia av villkoren i option 3. Option 4 var inte med i "Hamiltonpaketet" av det skälet att det pågick en diskussion om den option som Alexander Ernstberger och David Persson skulle bekosta. Det fanns en intressekonflikt eftersom han och David Persson inte ville lämna ifrån sig mer aktier än som var nödvändigt. Det var en kamp även med Andreas Selin om hur mycket denne skulle få. Hade Andreas Selin fått reda på att det fanns ytterligare ett erbjudande på bordet så skulle han vilja ta del av det. Alexander Ernstberger och David Persson såg att Johan Bergsgård skulle ha en mer framträdande roll i bolaget och var mer intresserade av att ge en större del av optionsmöjligheterna till honom än till Andreas Selin. Andreas Selin arbetade på Hamilton Advokatbyrå. Vad Alexander Ernstberger minns satt Andreas Selin med på alla de möten de hade på advokatbyrån. Som Alexander Ernstberger och David Persson såg på saken var det inte fråga om ett nytt projekt i bemärkelsen att det skulle avtalas nya villkor i option 4. Vad det handlade om var hur många aktier som Johan Bergsgård skulle erhålla, vilket de kom överens om i tiden strax efter ingåendet av de övriga avtalen.

Det är hans minnesbild att option 4 fanns på pränt och var underskriven. Han minns inte om den underskrivna versionen kom fram 2012. Han minns att Johan Bergsgård gjorde vissa efterforskningar rörande vilka avtal som hade ingåtts. Det var nog inte så bra reda på honom. Han har sett i förundersökningen att Johan Bergsgård hade hört av sig till honom och frågat om han hade en kopia på hans avtal. Han vill understryka att det inte bara var option 4 som han inte hade. Detsamma gällde de övriga optionsavtalen. Det är hans minnesbild att option 4 skrevs ut och undertecknades av honom, David Persson och Johan Bergsgård. Hans minnesbild var att Johan Bergsgård hade alla

Avdelning 1

optioner när han skrev om dem. Hans minnesbild är att han skrev under optionen 2010, varvid Johan Bergsgård fick samtliga optioner eftersom det var hans värdehandlingar. Under 2012 ville Johan Bergsgård nyttja dem och insåg att de behövde ses över av Grant Thornton. Han hade vid den tidpunkten ingen anledning att ifrågasätta Johan Bergsgård.

Han minns inte i dag om han 2012 kom ihåg vad de hade avtalat 2010 om antalet aktier och om priset för dem. Han kände igen delar av innehållet. Det var inget som kändes främmande för honom. Det han såg överensstämde med hans minnesbild från 2010. Han hade inte lagt på minnet köpeskillingen men den lät rimlig. Han mindes i stora drag de avtal som ingicks 2010. Han hade ingen anledning att tro att Johan Bergsgård skulle försöka lura honom och David Persson att lösa optionen till ett lägre värde eller avseende fler aktier än vad som var överenskommet. Enligt hans minnesbild blev Grant Thornton inblandad på grund av att Johan Bergsgård under 2011 hade uppmärksammat frågan om teckningspremie. Det andra var att Johan Bergsgård under 2012 avsåg att lösa in en option vars villkor han menade var uppfyllt. Det blev en diskussion under sommaren 2012 eftersom Alexander Ernstberger och David Persson inte tyckte att villkoren var uppfyllda. När Johan Bergsgård sedan påkallade inlösen av option 4 uppstod också frågor, bl.a. om det i stället för att aktierna skulle lösas in, själva optionsrätten kunde förvärfvas, vilket skulle vara indifferent för honom och David Persson. Det skulle ge samma resultat men mindre pappersarbete.

Han frågade Johan Bergsgård hur denne ställde sig till den möjligheten. Johan Bergsgård svarade att han skulle titta på frågan och återkomma. Det var det som var bakgrunden till att Johan Bergsgård vände sig till Grant Thornton. Han föreställer sig att Johan Bergsgård ville ha bättre ordning på de aktuella handlingarna eftersom värdet på aktierna stigit sedan 2010. Han ansåg att optionsaffären kunde genomföras utan Grant Thorntons inblandning. Det var Johan Bergsgård som ville försäkra sig om att allt var rätt och riktigt och därför vände sig till Grant Thornton. Vid tidpunkten var det tre optioner till som sågs över av samma skäl. Han har aldrig ifrågasatt optionerna. Han hade inget emot att Johan Bergsgård gick till Grant Thornton och bad om en second opinion eller att Grant Thornton uppdaterade avtalen och borgade för att allt var rätt

Avdelning 1

och riktigt och speglade avtalen från 2010. Däremot ville han inte stå kostnaden för det eftersom det inte tillförde bolaget något värde.

Hans uppfattning är att det inte fanns någon teckningspremie i option 4 2010. Han har inte engagerat sig så mycket i de uppdateringar av avtalet som Grant Thornton tog fram. Som utställare av optionen har det viktiga för honom varit att han och David Persson inte skulle ge ifrån sig mer aktier än vad de behövde. Vad gäller formalia har de förlitat sig på att Johan Bergsgård och hans skatterådgivare hade koll. Han har inte upprättat något skuldebrev eller föreslagit att ett skuldebrev ska upprättas. Anledningen till att teckningspremien lades till var för att Grant Thornton tyckte att det skulle finnas en sådan. Enligt hans uppfattning var optionerna giltiga i dess ursprungliga skick. Han hade ingen anledning att ifrågasätta Grant Thornton. Vad han förstått i efterhand ville Johan Bergsgård göra rätt för sig och för Alexander Ernstbergers del innebar det att han fick extra betalt. Han hade ingen anledning att ifrågasätta att det var riktigt eftersom det kom från Grant Thornton.

Han känner inte till de skattemässiga konsekvenserna av att ha en teckningspremie eller att inte ha det. Han hade inte i tiden innan oktober 2012 fått information om skattekonsekvenser kring optioner. När han använt sig av beteckningen personaloption vid förhör under förundersökningen har det inte skett i den tekniska bemärkelsen utan som ett sätt att beskriva att Johan Bergsgård erhållit optioner när han hoppade ombord på SFS. 2012 hade han ingen anledning att ifrågasätta optionerna. Det yttersta beviset på det är den diskussion som han sedan förde med Johan Bergsgård om Grant Thorntons arvode. Option 4 var inte kopplad till något förvaltningsresultat. Han känner igen formuleringen kring 6 miljarder kr och förvaltningsresultatet i den handling som Johan Bergsgård skickade till Grant Thornton men utifrån diskussionen om option 2. Johan Bergsgård hade kanske inte lagt ner tanken på att få option 2 kvalificerad och därför frågade Grant Thornton om råd även vad gällde den.

Det som Johan Bergsgård fick betalt för aktierna när han sålde tillbaka dem till Supero var ett pris som de hade räknat på. Han har inte kunnat se hur de resonerade då. Han har försökt att förstå beräkningarna i excelfilen som har åberopats i målet. Han kan

Avdelning 1

bara konstatera att det man kan utläsa ur den är att man räknar på vad Andreas Selin, Johan Saxon respektive Johan Bergsgård skulle få för bud. De 8,1 miljoner kr som anges i excel-filen är inget nettobelopp utan det ursprungliga budet. Att affären ingicks på ett belopp som var högre än det ursprungliga budet är helt normalt. De andra aktieägarna fick också mer än vad de från början hade blivit erbjudna. Det som i excel-filen anges som utdelningsbart är vad han och David Persson har i fritt eget kapital som de kan köpa aktier för. Det är ett kladdblock med tre eller fyra olika beräkningar rörande olika saker. Det ser ut som man i filen har räknat på olika scenarier. Den minnesbild han har är att han och David Persson räknade på hur mycket de hade kvar efter att de hade köpt tillbaka aktier av de andra aktieägarna. Med utdelningsbart menas det fria egna kapitalet och den likviditet som de kunde disponera över utan att det påverkade kapitaltäckningen för verksamheten. Det utdelningsbara utrymmet hade ingen direkt koppling till Johan Bergsgårds 8,2 miljoner kr. Eftersom det var han och David Persson som genom sina olika intressebolag köpte aktierna så har de räknat på hur stor del av deras kassa som kunde disponeras för respektive köp.

Johan Bergsgård var aktieägare från början. Först köpte han aktier när han deltog i en nyemission 2010. Sedan löste han in en option 2011. När Alexander Ernstberger och David Persson intresserade sig för att köpa tillbaka aktier från Johan Saxon fick även Andreas Selin och Johan Bergsgård samma erbjudande. Uppenbarligen var Johan Bergsgård intresserad av att sälja de aktier som han under det andra halvåret 2012 enligt option nummer fyra hade rätt att sälja. Om Johan Bergsgård fått lösa in option 2 hade han säkert velat sälja de aktierna också. Johan Bergsgård var 2012 heltidsanställd i SFS. Alexander Ernstberger vet inte om det fanns ett villkor om överlåtbarhet i det avtal som ingicks 2010. Han tror att han 2012 fokuserade på att beloppen och nivåerna överensstämde med vad de hade kommit överens om 2010. Han hade ingen anledning att betvivla riktigheten i de redan ingångna avtalen. Om Johan Bergsgård mådde bättre av att gå till en skattejurist och få dem verifierade och det inte innebar någon kommersiell nackdel för honom och David Persson så hade de ingen anledning att ifrågasätta det.

Avdelning 1

Hade det varit så att ändringarna i avtalet som åklagaren framhållit aldrig inträffat och därmed utlöst någon typ av skatteeffekt så utgår han från att Grant Thornton hade upplyst om detta vid sin rådgivning. Han och David Persson förhandlade med Johan Bergsgård för lika delar av aktier. Alexander Ernstberger kunde inte fatta något beslut utan att involvera David Persson. Det Alexander Ernstberger uttryckte i mejl till Johan Bergsgård var att de avtal som hade ingåtts inte varit felaktiga vilket var ett svar på det Johan Bergsgård skrev om skatteeffekter. Han visste inte om det gjorde någon skillnad att en teckningspremie infördes i det avtal som undertecknades 2012. Grant Thornton hade ju uppenbarligen utgått från att det inte fanns någon optionspremie, lagt till en optionspremie, och skrivit i ett mejl att man enligt rådande rättsläge fick göra på det sättet. Han vet inte om han ställde några frågor till någon om att en optionspremie lades till i efterhand. Eftersom han inte reflekterade över villkor om överlåtbarhet i optionsavtalet vore det konstigt om han frågade om det. Han tyckte att optionsavtalen som legat som förlaga till option 4 var korrekta.

Johan Bergsgård

Han började att arbeta på SFS 2010. Han hade blivit kontaktad av Johan Saxon för ett uppdrag i bolaget. De inledde då en dialog. Senare under våren kom han i kontakt med Alexander Bergsgård och David Persson och de förhandlade hans villkor i form av lön och optioner. I slutet av april eller i början av maj 2010 kom de överens om fyra optionsavtal och köp av aktier i bolaget. Under hösten 2011 aktualiserades frågan om de avtal som Hamilton Advokatbyrå hade tagit fram åt bolaget, var bra eller dåliga. Han var orolig för att en teckningspremie inte fanns med i optionsavtalen och vände sig därför till Marcus Tobiasson på Grant Thornton för att utreda frågan. Det var Hamilton Advokatbyrå som tog fram optionsavtal 1–3, vilka signerades på advokatbyråns kontor. Option 4 var en överenskommelse mellan honom, Alexander Ernstberger och David Persson. Innehållet i option 4 är i princip en kopia av optionsavtal 3.

De använde optionsavtal 3 som en mall. Anledningen till att optionsavtal 4 inte kom med bland de övriga tre var att den överenskommelsen inte var känd för de övriga ak-

Avdelning 1

tieägarna. Han hade en inledande diskussion med Johan Saxon som tyckte att om Johan Bergsgård ville ha mer optioner var det en fråga som han fick ta med huvudägarna. Det var en känslig fråga vid den här tidpunkten hur många optioner han, Andreas Selin och Johan Saxon skulle få. Samtliga var nya i bolaget. Andreas Selin var vice VD på Hamilton Advokatbyrå. Även advokaten Thomas Myrdal, som tog fram avtalen, var anställd i advokatfirman. Johan Saxon, Andreas Selin och Thomas Myrdal är bästa kompisar eller känner i vart fall varandra väl. De satt så att säga i samma båt medan han satt själv i sin båt. Han ville inte ha konkurrens av Andreas Selin om något i bolaget.

När Johan Bergsgård vänte sig till Marcus Tobiasson på Grant Thornton sa denne att det inte var något som helst problem att lägga till en teckningspremie i efterhand. Marcus Tobiasson sa att om man upptäcker att det är ett fel eller en brist så korrigerar men det eller rättar upp det, vilket var det som skedde. Johan Bergsgård var orolig för att om inte teckningspremien fanns med i avtalet så kunde han bli förmånsbeskattad för detta. Han hade läst eller hört att det skulle finnas med en teckningspremie. Han var ingen expert och försökte bara göra så gott han kunde. Det var oklart för honom vilka skattekonsekvenser det skulle bli om teckningspremien inte var med i avtalen. Han ville bara att det skulle bli rätt och riktigt. Hans uppfattning är att samtliga de optionsavtal som Grant Thornton tog fram speglade de avtal som ingicks 2010, även om det inte fanns någon teckningspremie 2010.

Han tyckte att det var märkligt att det inte fanns någon teckningspremie när det var Hamilton Advokatbyrå som hade skrivit avtalen. Han höll inte Hamilton Advokatbyrå så högt i kurs med hänsyn till de avtal de hade tagit fram. Han visste däremot att Marcus Tobiasson var väldigt skicklig och att Grant Thornton var en stor och välrenommerad firma. 2010 upprättades optionsavtal 4 som en kopia av optionsavtal 3. Det är hans minnesbild att det var underskrivet av båda parter. Han hade inte optionsavtal 4 digitalt. Det är möjligt att han skrev ut det och visade det för Marcus Tobiasson på deras första möte. Han har för sig att han hade med sig avtalet på sitt första möte med Grant Thornton.

Avdelning 1

Villkoret om förvaltningsmål gällde option 1 och 2. I det han mejlade Grant Thornton var det bifogat ett optionsavtal med villkor om förvaltningsmål. Det han skickade var dock en mall som han hade klippt och klistrat ihop som han ville skulle ersätta option 1–4. Han ville att Grant Thornton skulle hjälpa honom att räkna fram optionspremierna och komplettera mallen med korrekta siffror. Grant Thornton tog sedan fram egna avtal som ersatte avtalen från 2010. Det fanns inget krav på förvaltningsresultat i option 4 vad han kan minnas. Som han minns det var det option 1 och 2 som hade ett sådant krav. Angående mejl i förundersökningen där han skriver att det blir en annan diskussion om han betalat optionerna till marknadsvärde så syftade det på optionsavtal 2. Han menade att om han hade betalat option 4 så skulle det inte bli någon diskussion om indexet som finns i option 2. Indexet är krav på förvaltningsresultat. Han syftade i mejlet på teckningspremierna, eftersom han då slapp diskussionen om index i option 2. 2010 fanns ett pris på aktierna. De fyra avtal som Grant Thornton tog fram och som signerades, speglade de avtal som ingicks 2010, men de laborerade med olika siffror fram och tillbaka i mejl med Grant Thornton. Detta var för att beräkna teckningspremierna. 2010 fanns överenskommelse om överlåtbarhet och hembud i de avtal som Hamilton Advokatbyrå tog fram. Den mall som han tog fram 2012 kom aldrig att användas. Han har inte analyserat avtalen i detalj för att kunna säga om de innehöll villkor om överlåtbarhet och hembud. När han sålde tillbaka aktierna fick han ett bud på aktierna och lade på optionspremierna och aktiepriset samt kom med ett motbud på 8,6 miljoner kr som accepterades av köparna.

Det fanns ingen värdering på bolaget. Excelfilen som åklagaren har åberopat säger honom ingenting mer än att det belopp som anges överensstämmer med vad han fick betalt för de aktuella aktierna, nämligen 8,6 miljoner kr. Uppgifterna i övrigt i dokumentet säger honom ingenting. Det är inte han som har skapat dokumentet. Som han minns det så fick han ett exemplar av optionsavtal 4. Det var hans värdehandling. Det var förhandlingar som pågick under hela våren 2010 som ledde fram till option 4. Den blev klar i samma veva som de skrev på avtalen på advokatbyrån. När de vände sig till Grant Thornton var avsikten att återspegla de ursprungliga avtalen.

Avdelning 1

Alexander Ernstberger var företrädare för bolaget och det var därför naturligt att denne förde förhandlingarna med honom. Anledningen till att man gjorde ett bruttolöneavdrag för honom gällande bestridande av fakturan från Grant Thornton var att det var han som hade initierat processen. Alexander Ernstberger tyckte att ursprungsavtalen dög. Han ville egentligen att SFS skulle ta hela kostnaden. Beträffande diskussion med Alexander Ernstberger rörande SFS fakturor om skatt för honom och bolaget om avtalen inte hade skrivits var det skrivet i affekt för han var arg på Alexander Ernstberger. Grant Thornton hade gjort klart för honom att det inte hade någon betydelse att lägga till teckningspremier i efterhand.

Ulf Dahlberg

År 2012 arbetade han som skattejurist på Grant Thornton med allmän företagsbeskattning. I slutet av september det året frågade Marcus Tobiasson om han hade möjlighet att vara med på ett uppdrag denne hade fått av en kund. Det gällde primärt att räkna optionspremier i samband med ett incitamentsprogram som hade ställts ut. Marcus Tobiasson frågade honom eftersom han var på plats och fanns i dennes grupp. Han hade haft liknande uppgifter tidigare och hade kunskapen färsk. I hans roll ingick att hoppa in där det behövdes. Marcus Tobiasson skickade över de mejl denne hade fått av Johan Bergsgård. De gick igenom dem tillsammans. Det var framför allt de handlingar som rörde optioner. De hade även ett möte med Johan Bergsgård en kort tid därefter på Grant Thornton. Det var en allmän genomgång av vad som låg till grund för beräkningen av en optionspremie.

Efter mötet gick han tillbaka till kammaren och sammanställde informationen och beräknade en teckningspremie utifrån de data han hade fått. Detta skedde utifrån en formel som är en byråstandard de använder på Grant Thornton. Han sammanställde teckningspremien och skickade den till Marcus Tobiasson för genomgång och bekräftelse att han hade förstått allt rätt, innan det skulle skickas över till Johan Bergsgård. Det var Marcus Tobiassons uppdrag och det var denne som var Ulf Dahlbergs uppdragsgivare. Marcus Tobiasson kom med vissa ändringsförslag och förtydliganden. De fick frågor från Johan Bergsgård som Ulf Dahlberg stämde av med Marcus Tobiasson. Det var

Avdelning 1

Ulf Dahlberg som beräknade teckningspremien. Det var också han som tog fram avräkningsnotan åt Marcus Tobiasson utifrån en mallbank som hade tagits fram av specialister.

Uppdraget från Johan Bergsgård handlade om att sammanställa och bekräfta de avtal som fanns sedan tidigare. Det var Grant Thorntons uppfattning att det skulle vara en teckningspremie i avtalen. Det fanns en vilja från de inblandade att göra rätt för sig. Därför skulle en teckningspremie betalas. Intentionen hade varit att man skulle göra rätt från första början men den rådgivare man hade anlitat hade inte gjort rätt. Johan Bergsgård ville inte att det skulle finnas en muntlig överenskommelse blandat med skriftligt utan det skulle var enhetligt, som det var tänkt från första början. Ulf Dahlberg ifrågasatte inte att det fanns en överenskommelse från 2010 varken när han talade med Marcus Tobiasson eller Johan Bergsgård. Han uppfattade Johan Bergsgård som en korrekt person som ville göra rätt för sig. Om det fanns en skriftlig överenskommelse 2010 var det inget som kom fram till honom eller Marcus Tobiasson. Det är inte ovanligt att kunder inte har så god ordning på sina papper. Det han fokuserade på var att räkna ut teckningspremien. Han minns inte om förvaltningsmål var ett villkor i optionen. Han vet inte om man kan ha ett villkor om ett förvaltningsmål i en option som är något annat än en personaloption. De övervägandena överlämnade han åt Marcus Tobiasson att bedöma. Själv hade han inte den sakkunskapen. Han förlitade sig på att Marcus Tobiasson, som uppdragsansvarig, hade tillräcklig kompetens att bedöma det. Ulf Dahlberg gjorde ingen självständig prövning. Hans uppgift var att ta fram ett utkast som kunde levereras till kunden under förutsättningen att den uppdragsansvarige parten hade expertkunskapen att kunna bedöma det.

Han uppfattade aldrig att det fanns någon illvilja från Johan Bergsgårds sida men att det fanns en viss osäkerhet. Ulf Dahlberg var väldigt fokuserad på att beräkna en teckningspremie och han behövde indata för den. Det var i det perspektivet han tog emot uppgifterna från Johan Bergsgård. Han gjorde en sammanställning av uppgifter de hade fått vid mötet med Johan Bergsgård och mejlade den till Marcus Tobiasson för att höra om han hade uppfattat allt korrekt och om han hade någon annan bild av det innan det gick vidare till kunden. Då kom det i mejl från Marcus Tobiasson att det skulle

Avdelning 1

finnas en hembudsklausul, vilket inte är skattemässigt relaterat utan var något som gällde mellan parterna för skydda den ursprungliga ägarkretsen. Som han bedömde det hade det inga skattemässiga konsekvenser utan var något som Marcus Tobiasson ville skulle vara med.

David Persson

Johan Bergsgård hade 2012 fyra optioner i tre avtal. Optionerna togs fram 2010. Avtalet togs fram av Hamilton Advokatbyrå. De använde dem som mall för att göra den fjärde optionen. Anledningen till att den fjärde optionen inte kom med i "Hamiltonpaketet" var därför att de skrev den någon dag senare. Som han minns det berodde det på att Andreas Selin inte skulle få kännedom om den. Johan Bergsgård vände till Grant Thornton för att få ordning på sina värdehandlingar. Enligt David Perssons uppfattning fanns option 4 i skriftlig form. Villkoren innebar att Johan Bergsgård hade option att förvärva 2,5 procent av aktierna i SFS. Han reflekterade då inte över om det fanns något villkor om optionspris i avtalet. Det han tänkte 2012 var att Johan Bergsgård hade rätt att köpa 2,5 procent av aktierna och att han och Alexander Ernstberger ville köpa tillbaka 2,5 procent av aktierna. Han hade inte skäl att ifrågasätta att priset på aktierna stämde med vad de hade kommit överens om 2010. Det är möjligt att de tittade i originaldokumentet. Vad han minns det fanns inget villkor om förvaltningsmål i optionsavtalet. Han kan inte minnas att det förekom någon diskussion mellan honom och Alexander Ernstberger rörande köpeskillingen för aktien och teckningspremien. Enligt honom speglade avtalet 2012 tidigare ingånget avtal. Han var inte inblandad i dialogen med Grant Thornton.

När han 2012 fick ett optionsavtal och andra handlingar daterade 2010 så var han helt övertygad om att de stämde med avtalet från 2010, för att det var personer som han hade arbetat med, som han litade på, och då avtalet kom från en betrodd rådgivare i form av Grant Thornton. Det han fokuserade på var Johan Bergsgårds 2,5 procent av aktierna. Han reflekterade inte över om teckningspremien kunde ha skattemässiga effekter. Priset för aktierna diskuterade han och Alexander Ernstberger. De kom med ett förslag till Johan Bergsgård rörande återköp av aktierna som denne accepterade. Han

Avdelning 1

vet inte säkert men han tror att excel-dokumentet skapades av honom. Han vet inte hur tankarna gick när det upprättades men han kan se att det fanns uppgift om bud som de lämnade till bl.a. Johan Saxon.

De verkar ha laborerat med olika sätt att komma fram till ett förslag på bud. Han minns inte filen i detalj. Han minns inget rörande betalningen av Grant Thorntons fakturor. Han kan inte minnas att han och Alexander Ernstberger hade någon diskussion om skattekonsekvenser rörande optionsavtalet. De har alltid varit noga med att det ska bli rätt från deras sida. Han och Alexander Ernstberger har arbetat med olika saker vid olika tillfällen. Vissa diskussioner har Alexander Ernstberger tagit och andra har han tagit. Han tar för givet att han och Alexander Ernstberger pratade med varandra rörande optionsavtalet. Han har inte träffat någon överenskommelse med Johan Bergsgård om ersättning utöver det som följer av Johan Bergsgårds anställningsavtal.

DOMSKÄL**Rättsliga utgångspunkter***Beviskravet i brottmål*

För en fällande dom i brottmål krävs att det är ställt utom rimligt tvivel att den tilltalade utfört gärningen på det sätt som åklagaren har påstått i gärningsbeskrivningen. Innebörden av detta är att det ska vara praktiskt taget uteslutet att det gått till på ett annat sätt än det åklagaren har påstått. Åklagarens bevisbörda omfattar alla rekvisit för den påstådda gärningen och även sådana förhållanden som har betydelse för hur ett brott bör rubriceras.

Tillämplig lagstiftning

Av 2 § skattebrottslagen (1971:69) följer att den som, på annat sätt än muntligen, uppsåtligen lämnar oriktig uppgift till myndighet eller underlåter att till myndighet lämna deklaration, kontrolluppgift eller annan föreskriven avgift och därigenom ger upphov till fara för att skatt undandras det allmänna eller felaktigt tillgodoräknas eller återbetalas till honom själv eller annan, ska dömas för skattebrott till fängelse i högst två år.

Avdelning 1

Om sådant brott är att anse som grovt ska dömas för grovt skattebrott till fängelse lägst sex månader och högst sex år (4 §). Vid bedömande om brottet är grovt ska särskilt beaktas om det rör mycket betydande belopp, om gärningsmannen använt falska handlingar eller vilseledande bokföring eller om förfarandet ingått som ett led i en brottslighet som utövats systematiskt eller i större omfattning eller i annat fall varit av synnerligen farlig art.

Bestämmelserna om skattebrott i skattebrottslagen är s.k. blankettstraffbud vilket innebär att det närmare innehållet – däribland vad som menas med uttrycket oriktig uppgift – bestäms av den materiella skattelagstiftningen (prop. 1995/96:170 s. 61). Varje osann uppgift eller förtigande av omständighet som är av betydelse för ett riktigt fastställande av skatte- och avgiftsskyldighet kan utgöra en oriktig uppgift. Den skattskyldige måste lämna sådana uppgifter som möjliggör en bedömning av transaktioners verkliga innebörd (se t.ex. RÅ 2008 ref. 41 och RÅ 2008 not 113). Skattebrottet fullbordas när en oriktig uppgift lämnas till en myndighet eller när tidpunkten för att lämna en föreskriven uppgift inträder utan att skyldigheten har fullgjorts (NJA 2016 s. 891).

Det subjektiva rekvisitet

Vanliga uppsåtsregler är tillämpliga för såväl aktiva som passiva skattebrott (prop. 1995/96:170 s. 98 ff. och 159 f.). Uppsåtet ska täcka samtliga objektiva brottsförutsättningar, dvs. såväl lämnandet eller underlåtenheten, uppgiftens oriktighet och skatteunddragandet. Det krävs däremot inte att gärningsmannen har en exakt uppfattning om vilka skatter som påverkas och storleken av det belopp som riskerar att undandras det allmänna (prop. 1995/96:170 s. 159). En villfarelse om skattelagstiftningens innehåll utesluter uppsåt till skattebrott. Den som haft fog att förlita sig på felaktiga upplysningar om sin skattskyldighet kan inte dömas för skattebrott (jfr NJA 1977 s. 225).

Medhjälp till skattebrott

Enligt 23 kap. 4 § brottsbalken ska till ansvar för viss gärning dömas inte bara den som utfört gärningen utan även den som har främjat den med råd eller dåd. När det gäller

kravet på uppsåt till huvudbrottet vid skattebrott har Högsta domstolen slagit fast att uppsåtet ska omfatta att oriktiga uppgifter ska lämnas till Skatteverket varigenom fara uppkommer för skatteundandragande (NJA 2007 s. 929).

Inkomstslaget tjänst och optioner

Enligt 10 kap. 1 § inkomstskattelagen (IL) räknas till inkomstslaget tjänst inkomster och utgifter på grund av tjänst till den del de inte ska räknas till inkomstslaget näringsverksamhet eller kapital. Med tjänst avses anställning, uppdrag och annan inkomstgivande verksamhet av varaktig eller tillfällig natur.

Med option avses, såvitt nu är av intresse, en rätt för innehavaren att förvärva eller avyttra aktier, obligationer eller andra tillgångar till ett bestämt pris (44 kap. 12 § IL). Den som utfärdar optionen får typiskt sett betalt i form av en premie när optionen utfärdas. Optioner som utgör värdepapper beskattas i inkomstslaget kapital. För att en option ska betraktas som ett värdepapper krävs normalt att den är överlåtbar. Att optionsavtal innehåller en hembudsklausul har inte ansetts utgöra hinder för att det ska vara att anse som ett värdepapper (Andersson m.fl., Inkomstskattelagen – kommentaren till 10 kap 11 §, JUNO 2021-02-12). Om optionsinnehavaren förvärvat en option som är ett värdepapper med anledning av sin tjänst på förmånliga villkor ska förmånen tas upp som en intäkt det beskattningsår som förvärvet sker (10 kap. 11 § första stycket IL).

Socialavgiftslagen

Enligt 2 kap. 1 § socialavgiftslagen (SAL) gäller att den som utger avgiftspliktig ersättning ska betala arbetsgivaravgifter. Löner, arvoden, förmåner och andra ersättningar för arbete är avgiftspliktiga (2 kap. 10 §). Detsamma gäller annat som utges med anledning av ett avtal om arbete, dock inte pension. Den som utger avgiftspliktig ersättning ska deklarerat detta senast efterföljande månad (2 kap. 1 och 10 §§ SAL samt 26 kap. 2 § 1 och 32 § skatteförfarandelagen).

Bokföringsbrott

Enligt 11 kap. 5 § brottsbalken döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosätter bokföringsskyldighet enligt bokföringslagen (1999:1087) genom att underlåta att bokföra affärshändelser eller bevara räkenskapsinformation eller genom att lämna oriktiga uppgifter i bokföringen eller på annat sätt om rörelsens förlopp, ekonomiska resultat eller ställning till följd härav inte kan i huvudsak bedömas med ledning av bokföringen, för bokföringsbrott till fängelse i högst två år, eller, om brottet är ringa, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Om brottet är grovt, döms för grovt bokföringsbrott till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömning av om brottet är grovt ska särskilt beaktas om åsidosättandet avsett mycket betydande belopp eller om gärningsmannen använt falsk handling eller om gärningen ingått som ett led i en brottslighet som utövats systematiskt eller om gärningen annars varit av särskilt farlig art.

För att bokföringsbrott ska föreligga krävs att den bokföringsskyldighet som föreskrivs i bokföringslagen har åsidosatts. Bokföringsskyldigheten innebär bl.a. att ett företag löpande ska bokföra alla affärshändelser och se till att det finns verifikationer för alla bokföringsposter (4 kap. 1 § bokföringslagen). Skyldigheten ska fullgöras på ett sätt som stämmer överens med god redovisningssed (4 kap. 2 §). En affärshändelse är en förändring i storleken eller sammansättningen av ett företags förmögenhet som beror på företagets ekonomiska relationer med omvärlden. Affärshändelsen kan avse exempelvis en in- eller utbetalning. Affärshändelser ska bokföras löpande på ett sådant sätt att de kan presenteras i registreringsordning i grundbokföringen och i systematisk ordning i huvudbokföringen. Detta ska ske i form av bokföringsposter. En bokföringspost är en enskild notering i grundbokföringen eller huvudbokföringen. Genom bokföringsåtgärderna ska det vara möjligt att kontrollera fullständigheten i bokföringsposterna och överblicka verksamhetens förlopp, ställning och resultat. (5 kap. 1 § och 1 kap. 2 §.)

Tingsrättens bedömning

Grovt skattebrott (Alexander Ernstberger, Johan Bergsgård och David Persson) och medhjälp till grova skattebrott (Ulf Dahlberg)

Åklagaren har påstått att det år 2010 inte hade ingåtts något optionsavtal mellan Alexander Ernstberger, David Persson och Johan Bergsgård som kunde medföra att nettoöverföringen om 8,2 miljoner kr som genomfördes 2012 inte skulle tas upp till beskattning i inkomstslaget tjänst. Enligt åklagaren är det omstridda optionsavtalet en efterhandskonstruktion. Avtalet har upprättats för att undgå inkomstskatt på beloppet 8,2 miljoner kr, ett belopp som bestämdes år 2012, och som enligt åklagaren utgjorde ersättning till Johan Bergsgård med anledning av hans anställning i SFS.

Har åklagaren bevisat att det 2010 inte fanns något optionsavtal som kunde medföra att nettoöverföringen om 8,2 miljoner kr inte skulle tas upp till beskattning i inkomstslaget tjänst?

Det är utrett att det omstridda optionsavtalet låg till grund för Johan Bergsgårds förvärv av motsvarande 2,5 procent av aktierna i SFS för 405 000 kr under hösten 2012.

Johan Bergsgård, Alexander Ernstberger och David Persson har uppgett att de kom överens om den aktuella optionen under våren 2010 och att det omstridda optionsavtalet endast är en revidering av detta avtal. Enligt dem fick Johan Bergsgård totalt fyra optioner under våren 2010, varav option 4 gav Johan Bergsgård en rätt att förvärva 2,5 procent av aktierna i SFS.

Enligt Alexander Ernstberger och Johan Bergsgård var option 1 och 2 kopplade till Johan Bergsgårds förvaltningsresultat medan option 3 och 4 inte var det. Johan Bergsgård har uppgett att han tog fram avtalet rörande option 4 med utgångspunkt i det avtal som Hamilton Advokatbyrå tog fram avseende option 3. Enligt honom och Alexander Ernstberger hemlighölls optionsavtalet för Johan Saxon m.fl. på grund av den konkurrenssituation som rådde mellan intressenterna rörande möjligheten att förvärva aktier i SFS. De har vidare beskrivit att Johan Bergsgård på hösten 2012 ville revidera av-

Avdelning 1

talen genom att tillföra bl.a. en teckningspremie, eftersom han var orolig för att avsaknaden av en sådan premie kunde få skattekonsekvenser och då vissa förhållanden förändrats av betydelse för optionerna. Det var därför som Johan Bergsgård vände sig till Grant Thornton. Ulf Dahlberg har uppgett att den information han fick var att fyra optionsavtal hade ingåtts under 2010 som behövde kompletteras med bl.a. en teckningspremie. Grant Thornton tog därför fram nya avtalshandlingar i oktober 2012. Johan Bergsgård har uppgett att han rev det ursprungliga avtalet efter att Grant Thornton tagit fram de nya avtalshandlingarna.

Tingsrätten konstaterar att de tilltalades uppgifter är samstämmiga och sammanhängande. Deras uppgifter vinner även stöd av utredningen i övrigt. Av den skriftliga bevisningen framgår att när Johan Bergsgård kontaktade Marcus Tobiasson och Ulf Dahlberg på Grant Thornton under hösten 2012 så uppgav han att han hade erhållit optionerna 2010 och att dessa behövde revideras i samband med att han skulle sälja aktierna (förundersökningsprotokollet s. 804 och 805). Påståendet att Johan Bergsgård i samband med att han började i SFS fick optioner motsvarande totalt 4,5 procent av aktierna i bolaget stöds av korrespondens mellan Johan Saxon och Alexander Ernstberger den 12 mars 2010 (förundersökningsprotokollet s. 1257 och 1258). Av den mejlväxlingen framgår även att Johan Saxon föreslog att Johan Bergsgård skulle erbjudas dels en option utställd av Alexander Ernstberger och David Persson, dels optioner knutna till Johan Bergsgårds förvaltningsresultat.

Det påstådda ursprungliga avtalet från 2010 har inte förebringats. Inte heller har såvitt framkommit någon mejlkorrespondens från 2010 där villkoren för option 4 diskuteras, som åklagaren framhållit återfunnits i utredningen. Till det mejl som Johan Bergsgård skickade till Marcus Tobiasson på Grant Thornton den 1 oktober 2012 bifogades en handling benämnd Optionsavtal 2010-05-01 som innehöll bl.a. krav på förvaltningsresultat. Handlingen är varken undertecknad eller daterad, och Johan Bergsgård har förnekat att den innehöll villkoren för option 4. Han har uppgett att bilagan innehöll ett ”hopklipp” av de fyra optionsavtalen. Hans uppgifter rörande detta är enligt tingsrätten inte så osannolika att de kan lämnas utan avseende. Tingsrätten konstaterar att Marcus Tobiasson, som fick uppdraget från Johan Bergsgård att ta fram de nya optionsavtalen

Avdelning 1

under 2012 och som närmare skulle kunna redogöra för vilka uppgifter han fick om villkoren i det påstådda optionsavtalet, inte har hörts i målet.

Den omständigheten att Johan Bergsgård kontaktade Grant Thornton för att revidera avtalen i samband med att han förhandlade med Alexander Ernstberger och David Persson om deras återköp av aktierna i SFS är i sig inte uppseendeväckande. I sammanhanget kan noteras att det inte satts i fråga att köpeskillingen om ca 8,6 miljoner kr som Supero betalade till Bergsgård & Partners AB för aktierna motsvarade aktiernas marknadsvärde, eller att teckningspremien eller lösenpriset skulle vara felaktiga med hänsyn till de marknadsförhållanden som rådde år 2010. Som försvaret har framhållit köpte Alexander Ernstberger och David Persson vid samma tid tillbaka aktier i SFS även från Andreas Selin och Johan Saxon för priser per aktie som inte påtagligt avvek från det som betalades till Bergsgård & Partners AB. Att Alexander Ernstberger och David Persson räknade på de bud de skulle lägga till Andreas Selin, Johan Bergsgård och Johan Saxon talar enligt tingsrätten i sig inte för att transaktionerna egentligen avsåg ersättning med anledning av Johan Bergsgårds anställning i SFS. Några sådana slutsatser kan enligt tingsrättens mening inte heller dras utifrån innehållet i den excelfil som åklagaren har åberopat.

Sammantaget finner tingsrätten att åklagaren inte styrkt att det omstridda optionsavtalet var en efterhandskonstruktion som syftade till att undvika inkomstskatt. Det är enligt tingsrätten inte heller visat att option 4 ursprungligen innehöll krav på förvaltningsresultat. Det är dock styrkt att det omstridda optionsavtalet 2012 kompletterades med en teckningspremie och att lösenpriset på Johan Bergsgårds begäran ändrades från 270 000 kr till 405 000 kr.

Har de tilltalade haft uppsåt till ett skatteundandragande?

Johan Bergsgård har förklarat att han vände sig till Grant Thornton eftersom han var orolig över att det var en brist att optionsavtalet saknade en teckningspremie. Av hans egna uppgifter framgår att han förstod att avsaknaden av en sådan premie kunde få skattekonsekvenser. Detta framgår även av hans kommentar i mejl till Alexander

Avdelning 1

Ernstberger och David Persson (förundersökningsprotokollet s. 944 och 945) när de diskuterade arvodet till Grant Thornton.

Johan Bergsgård har uppgett att han av Marcus Tobiasson på Grant Thornton fick veta att det gick bra att i efterhand inkludera en teckningspremie i avtalet. Marcus Tobiasson har som nämnts inte hörts i målet. Johan Bergsgårds uppgifter stöds av att Grant Thornton de facto tog fram reviderade optionsavtal, innehållandes teckningspremier och med ett ändrat lösenpris, och fakturerade för sitt arbete. Av mejl framgår att Grant Thornton uttryckt sig på ett sätt som kunde förstås som att även det omstridda optionsavtalet var förenligt med gällande rätt (förundersökningsprotokollet s. 760). Johan Bergsgård har alltså kontaktat professionella rådgivare för att försäkra sig om att aktuella ändringar i optionsavtalet skedde på ett korrekt sätt. Enligt tingsrätten har åklagaren inte motbevisat hans påstående om att han förlitade sig på deras bedömning, vilket innebär att han handlat utan uppsåt till ett eventuellt skatteundandragande. Åtalet mot honom avseende grovt skattebrott ska därför ogillas.

Vad gäller Ulf Dahlberg synes hans roll i det aktuella uppdraget huvudsakligen varit att räkna fram teckningspremier och ta fram optionsavtal med utgångspunkt i de uppgifter som han fick från Johan Bergsgård. Ulf Dahlberg hade fått information om att det fanns ett optionsavtal från 2010 som behövde justeras i vissa avseenden. Det var Marcus Tobiasson som åtog sig uppdraget och hade rådgivaransvaret. Tingsrätten anser det inte vara orimligt att Ulf Dahlberg i egenskap av junior konsult förlitade sig på den avsevärt mer erfarne Marcus Tobiassons bedömning. Enligt tingsrättens mening är det alltså inte styrkt att Ulf Dahlberg handlat med uppsåt till att främja ett eventuellt skatteundandragande. Åtalet mot honom ska därför ogillas.

Vad vidare gäller Alexander Ernstberger och David Persson har de hävdat att optionsavtalet 2012 motsvarade de kommersiella villkor som de hade kommit överens om 2010. De ifrågasatte inte den slutliga utformningen av avtalet eftersom det hade gjorts av en skatteexpert på Grant Thornton. Någon utredning som motbevisar Alexander Ernstbergers och David Perssons uppgifter finns inte. Åklagaren har därmed inte visat

Avdelning 1

att de haft uppsåt till skatteundandragande när de inte deklarerat arbetsgivaravgifter eller gett in kontrolluppgift enligt gärningspåståendet. Åtalet mot Alexander Ernstberger och David Persson rörande grova skattebrott ska därför ogillas.

Grovt bokföringsbrott (Alexander Ernstberger, David Persson och Johan Bergsgård)

Åklagaren har påstått att Alexander Ernstberger, David Persson och Johan Bergsgård uppsåtligen åsidosatt bokföringsskyldigheten genom att värdeöverföringen om 8,2 miljoner kr bokförts under hänvisning till ett oriktigt/bakdaterat optionsavtal. Som framgår ovan anser tingsrätten att åklagaren inte motbevisat deras uppgifter om att de var av uppfattningen att det omstridda optionsavtalet väsentligen motsvarade överenskommelsen från 2010. Åklagaren har inte heller motbevisat deras påståenden om att de förlitade sig på att Grant Thornton upprättade optionsavtalet på ett korrekt sätt. Det är därmed inte heller styrkt att de uppsåtligen åsidosatt bokföringsskyldigheten. Åtalet för grovt bokföringsbrott ska därför ogillas.

Näringsförbud

Med hänsyn till bedömningen i skuldfrågan ska åklagarens yrkande om att Alexander Ernstberger, David Persson och Johan Bergsgård ska åläggas näringsförbud ogillas.

Företagsbot

Med hänsyn till bedömningen i skuldfrågan ska åklagarens yrkande om att Supero och Bergsgård Holding AB ska åläggas företagsbot ogillas.

Övriga frågor

Med hänsyn till målets art och omfattning är den ersättning som Conny Cedermark, Magnus Rydberg och Thomas Olsson begärt skälig. De ska således få ersättning av staten enligt vad de har yrkat. Vad avser Carl-Johan Malmberg har han enligt tingsrätten

lagt ner mer arbete än vad som krävts för att tillvarata sin klients intressen i målet. Han får anses skäligen tillgodosedd med en ersättning motsvarande 250 timmars arbete. Hans anspråk är i övrigt skäligt. Till följd av utgången i målet ska kostnaderna för försvararna stanna på staten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (TR-01)

Ett överklagande, ställt till Svea hovrätt, ska ha kommit in till tingsrätten senast den 11 mars 2021.

Carl Winnberg

I avgörandet har rådmannen Carl Winnberg samt nämndemän deltagit. Rätten är enig.



Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.



Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se